

INFORMATIEBRIEF AAN DE VRIENDEN VAN HET KITALE AIDS PROGRAMME

Kitale, oktober 2009

Beste vrienden,

In deze brief wil ik een onderwerp belichten dat op het eerste gezicht niet direct met ons werk te maken lijkt te hebben, namelijk Werken aan Vrede.

AIDS Programma en Vredeswerk: Vergezocht?

Laat ik beginnen met een verhaal dat een paar maanden geleden op een bijeenkomst werd verteld:

Mr. Emmanuel, AIDS voorlichter uit Kiboroa Location op de vulkaan Mount Elgon bij Kitale: "Eind december 2007 was ik in Saboti voor zaken, toen ik op mijn mobieltje werd gebeld door een vriend die tot een vijandige etnische bevolkingsgroep behoort. "Ga niet naar huis", drong hij aan, "ze zullen je zeker vermoorden." Dus moest ik wegblijven, maar ik was doodsbezorgd voor mijn gezin. De aanvallen waren vreselijk: Met vrachtwagens werden gewapende jongeren aangevoerd, die roofden en huizen in brand staken. Midden in de nacht sloeg iedereen, die weg kon komen, op de vlucht. Struikelend holden mannen en vrouwen, oud en jong, met kinderen en baby's, met honden en vee, kilometers lang de stenige weg de berg af. Mijn vrouw en dochters is dat niet gelukt. Zij zijn op een afschuwelijke manier door de militia verkracht en hebben daar nog steeds veel last van."

Een week na deze tragedie beginnen de grote hulpacties op gang te komen. Voor de meeste vluchtelingen worden tentenkampen gebouwd, soms met meer dan 10.000 mensen samen. Die tenten staan vaak dicht op elkaar en zijn gemiddeld zo'n 6-8 meter lang, 3-4 meter breed en door een zeilen schot in tweeën gedeeld. Er wonen soms wel 14 mensen in zo'n halve tent, alle generaties en geslachten door elkaar heen. Er is veel nood. Ook Kitale AIDS Programme doet mee aan de opvang van de vluchtelingen. Onze staf rapporteert over de vele HIV bevorderende praktijken:

Mannen, die zich nutteloos zijn gaan voelen, verdwijnen of zoeken zich vriendinnen uit. Er zijn vrouwen die om aan eten voor hun gezin te komen, seksuele diensten verlenen. Ook zijn er oudere mannen die hun kans schoon zien om hun portie eten tegen seks aan jonge meisjes aan te bieden. Enkele bewoners in naburige marktjes stichten bordelen - een leuk extra inkomen voor de baas en meisjes te over in de kampen. Tenten moeten vaak voor langere tijd worden gedeeld en soms liggen ook daar seksuele regels en omgangsvormen volkomen overhoop. Er zijn kinderen van 12 jaar die verklaren nu 'getrouwd' te zijn. Een 10-jarig meisje met vermiste ouders wordt 'opgevangen' door een oudere getrouwde man - als 'vrouw'.

Anno 2009 zijn veel mensen weer naar hun oude woongebied teruggekeerd. Er zijn echter ook nog verschillende tentenkampen. Hulporganisaties bieden hulp bij het herbouwen van huizen, het verstrekken van kunstmest en zaden, het starten van kleine handeltjes. Ook organiseren ze vriendschappelijke voetbalwedstrijden.

Tijdens een workshop voor onze groep gemeenschaps AIDS voorlichters, mensen van gemengde etnische achtergronden die door ons sinds 2003 zijn getraind, wordt Kitale AIDS Programme (KAP) verzocht om haar onderwijsmethoden en gesprekstechnieken te gebruiken om de strijdende partijen van vorig jaar met elkaar in gesprek te brengen. "Wij willen vrede", zeggen de deelnemers, "maar er is teveel gebeurd en we hebben daarover nog nooit kunnen praten."

Aanvankelijk twijfelen we of we hierop wel willen ingaan: We voelen ons onvoldoende in vredes- en conflictzaken geschoold en willen bovendien de gevaarlijke geheimen niet weten. Maar de verzoeken blijven terugkomen, we realiseren ons dat dit een bijzondere kans is en zien bovendien hoeveel schade de traumatische ervaringen en verdeeldheid nog steeds aanrichten. Vrijwilligers die niet willen samenwerken of elkaar steeds een hak proberen te zetten, meisjes van 14 jaar die zelf een bordeel beginnen, het sterk toegenomen aantal meldingen van verkrachtingen, en zo meer. Goed dan, maar alleen als gespreksleider en als de fondsen het toelaten in het voorzien van een eenvoudige maaltijd.

Vredesgesprekken

Deelnemers worden aanvankelijk door de AIDS voorlichters uitgekozen en bestaan uit de meest gezaghebbende leiders op het lokale niveau. En vrouwen ("Ons wordt nooit wat gevraagd terwijl wij het meeste onder het geweld lijden"). Men komt van dichtbij tot (zeer) veraf.

Tijdens de beginsessies wordt diep ingegaan op historische ontwikkelingen. Enkele ouderen weten daar erg veel van, de jongeren nagenoeg niets, ze laten zich gemakkelijk opjatten met bedreigingen en beloften. Dan volgen de getuigenissen – veel gruwelijkheden. Zowel daders als slachtoffers zijn aanwezig en vaak erg emotioneel. Men schudt het hoofd, overwint de angst om feiten te noemen (gevoelig omdat onderdelen van de militia zich nog steeds in het bos schuilhouden). Er zitten ontzettend geduldige en ook wijze mensen in de groep. Men zegt elkaar te willen vergeven. Wanneer onze staf de deelnemers tenslotte uitnodigt om elkaar dan tenminste de hand te schudden, kijkt men elkaar aarzelend aan. Dan loopt iedereen op elkaar af en wordt de handdruk door ontroerende, stevige omhelzingen vervangen. Daarna begint men te lachen en luid te praten. Voor het eerst sinds lange tijd wordt er samen gegeten.....

Hoe verder?

Vredesbijeenkomsten staan eigenlijk niet op onze begroting. Het vervoer erheen en de gezamenlijke maaltijden worden uit andere potjes gesnoept. "We weten niet of we het financieel nog kunnen opbrengen om met deze workshops door te gaan", meldden we de groep kortgeleden. "Dan geen eten", zeiden de deelnemers, "maar we moeten doorgaan." Zonder maaltijd vinden we echter ook niet verantwoord. Sommigen lopen 5 uur door het bos en de hoogvlakten om te komen en arriveren na afloop pas tegen middernacht weer thuis. De besprekingen zijn inmiddels vervolgd. Er nemen steeds meer bevolkingsgroepen aan deel (zeven nu: Koony, Ndorobo (gezamenlijk de Sabaoth), Teso, Luhya, Luo, Kikuyu en Kamba). De resultaten zijn moeizaam, maar hoopvol. En er liggen uitnodigingen tot verdere uitbreiding.....

Verder voorzien we mensen van AIDS onderwijs, ook van andere relevante onderwerpen zoals bijvoorbeeld seksueel misbruik en mensensmokkel. We hebben contact gelegd met de mobiele HIV test kliniek en met het dispensarium van het Katholieke Bisdom, dat nu deze diensten verleent.

Bovendien zijn we op de betreffende locaties begonnen met het inventariseren en mobiliseren van 'probleemjongeren'. Het plan is om voor hen binnenkort een cursusweek met 'follow-up' te organiseren. Overige activiteiten betreffen pogingen tot het opzetten van de Anonieme Alcoholisten (AA) beweging en het netwerken met andere relevante organisaties.

Momenteel ben ik om medische redenen in Nederland. Wanneer jullie dit lezen hoop ik weer terug te zijn in Kitale.

Tenslotte wil ik namens Kitale AIDS Programme iedereen van harte bedanken voor jullie steun voor ons werk. Een speciaal woord van dank ook aan de bestuursleden van onze nieuwe Stichting, die zo enthousiast aan het werk zijn gegaan!

Met een hartelijke groet,

Jacinta van Luijk

Kitale AIDS Programme - P.O.Box 371 - (30200) Kitale - Kenya (Oost Afrika)
E-mail adres (zowel programma als persoonlijk): kitaleaidsprogramme@gmail.com

---